

'Erdoğan'ın ziyareti Sudan için büyük moral olacak'

AA

ABONE OL

Google News

Doğu ve Afrika Araştırmaları Enstitüsü Müdürü Doç. Dr. Arpa, "Artık bölgesel hatta küresel bir aktör olarak kabul edilen Erdoğan'ın bu ziyareti, uluslararası baskıdan iyice bunalan Sudan için büyük bir moral desteği sağlayacaktır." dedi.

Doğu ve Afrika Araştırmaları Enstitüsü Müdürü Doç. Dr. Enver Arpa, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Sudan ziyaretinin, ülkedeki, yazılı, görsel ve sosyal medyada geniş yankı uyandırdığını belirterek, "Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın bu ziyareti, uluslararası baskıdan iyice bunalan Sudan için büyük bir moral desteği sağlayacaktır." dedi.

Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi Öğretim Üyesi ve Doğu ve Afrika Araştırmaları Enstitüsü Müdürü Doç. Dr. Enver Arpa, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın bugün başlayan Sudan, Çad ve Tunus ziyaretini Türkiye-Afrika ilişkileri bağlamında AA muhabirine değerlendirdi.

Arpa, daha önce planlanan ve çeşitli nedenlerle ertelenen ziyarete Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın büyük

SON DAKİKA

önem verdiğini ve ziyaret öncesinde Hartum'da cadde ve sokakların Türk bayraklarıyla donatıldığını söyledi.

Üzerindeki uluslararası baskıdan iyice bunalan Sudan'daki Ömer el-Beşir yönetiminin, zor dönemlerinde kendisine desteğini esirgemeyen ve her türlü yardım elini uzatmaktan geri durmayan Türkiye'ye ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'a büyük bir minnet beslediğini anlatan Arpa, şöyle konuştu:

"Artık bölgesel hatta küresel bir aktör olarak kabul edilen Erdoğan'ın bu ziyareti, uluslararası baskıdan iyice bunalan Sudan için büyük bir moral desteği sağlayacaktır. Ziyaret vesilesiyle iki ülke arasında özellikle enerji alanında büyük

projelerin gündeme gelmesi beklenmektedir. Geniş bir iş adamı heyetiyle gerçekleşecek olan bu ziyaretin iki ülke arasındaki ekonomik ve siyasi ilişkilerin daha ileriye taşınmasında önemli bir rol oynayacağı şüphesizdir. Ziyaret, ülkedeki yazılı, görsel ve sosyal medyada da geniş yankı uyandırmıştır."

"Kalkınma yardımlarında en büyük payı Sudan alıyor"

Arpa, Türkiye'nin 2005 yılında hayata geçirdiği Afrika açılımı çerçevesinde Afrika'ya yönelik yaptığı kalkınma yardımlarından en büyük payı Sudan'ın aldığını söyledi.

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı'nın (TİKA) en önemli projelerinden bazılarını bu ülkede uyguladığını aktaran Arpa, Türkiye'nin dış yardımlarını koordine etmekle görevli olan TİKA'nın Sudan'a yönelik projeleri hakkında şu bilgileri paylaştı:

"Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 2006 yılında Darfur bölgesine gerçekleştirdiği seyahat sırasında talimatını verdiği hastane projesi gerçekleştirilmiş ve Güney Darfur eyaletinin başkenti olan Niyala'ya modern, teknolojik ekipmanla donatılmış Afrika'nın en modern hastanelerinden biri inşa edilmiştir. Türk tabip ve sağlık çalışanlarının da hizmet vermekte olduğu bu hastanede günde 1000'e yakın hasta ücretsiz tedavi edilmektedir. Başkent Hartum'da yine modern ekipmanla donatılmış bir mesleki ve teknik eğitim merkezi, ebe eğitim merkezi, Cezire eyaletinde suni tohumlama ve tarımcılık eğitim merkezi gibi önemli projelere imza atan TİKA'nın ülkede temiz içme suyu temininden yüksek öğretimin desteklenmesine kadar geniş bir yelpazeye sahip çok sayıda proje ve faaliyeti bulunmaktadır."

Doç. Dr. Enver Arpa, başkent Hartum'da daha yeni hizmet vermeye başlayan Yunus Emre Merkezi'nde 300 öğrencinin ücretsiz Türkçe öğrendiğini belirtti.

Maarif Vakfı'nın yeni devraldığı Fetullahçı Terör Örgütü'ne (FETÖ) ait okullarda modern yöntemle başarılı bir şekilde eğitim vermeye başladığını aktaran Arpa, "TİKA, Yunus Emre Vakfı, Maarif Vakfı gibi resmi kurumların yanı sıra 11 Türk sivil toplum kuruluşu da Sudan'da eğitim ve insani hizmetler gibi alanlarda faaliyetlerini sürdürmektedir." diye konuştu.

Arpa, Türkiye'nin Sudan'da görünürlüğünün oldukça yüksek olduğunu vurgulayarak, şunları anlattı:

"Halk Türkiye'yi ve uluslararası etkinliğini takdirle karşılamaktadır. Halkın Türklere bakışı oldukça müspettir. Başkent Hartum'da tekstil, inşaat, hizmet sektörleri gibi alanlarda faaliyet yürütmekte olan 3000 civarında Türk vatandaşı olduğu tahmin edilmektedir. Türk yatırımcılara ait çimento, alçı ve demir fabrikası gibi önemli yatırımlar bulunmaktadır. Afrika açılımından önce de iyi ilişkilerimizin bulunduğu Sudan ile ikili ilişkilerimiz her geçen gün daha da gelişmektedir. Yakın zamana kadar sınırlı sayıda olan ticaretimiz günümüzde 600 milyon doları aşmış bulunmaktadır."

"BM'nin Kudüs kararından sonra ziyaret önemli oldu"

Enver Arpa, Birleşmiş Milletler'e (BM) üye tüm devletlere, "Kudüs'te diplomatik misyon kurmaktan kaçınma" çağrısı yapan karar tasarısının BM Genel Kurulu'nda 128 oyla kabul edilmesinin, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın gezisinin önemini kat kat arttırdığını söyledi.

Sudan yönetiminin ABD'yle ilişkisinin geleceğini düşünmeden (ABD'nin Kudüs kararı) kararın reddi yönünde oy kullandığını aktaran Arpa, "Bu oy bir bakıma Türkiye'ye de verilen bir destek anlamına gelmektedir." dedi.

Arpa şöyle konuştu:

"ABD az gelişmiş ülkeleri red oyu kullanmamaları hususunda uyarılmış ve yapacağı yardımları kesme şantajında bulunmuştu. Yardım alan ülkeler bu şantaja boyun eğmemiş ve ABD'nin aldığı kararın reddi yönünde oy kullanmışlardı. Sudan her ne kadar ABD'den direk yardım alan bir ülke olmasa da yıllardır ABD'nin uyguladığı ambargodan muzdaripti. Kısa bir süre önce bu ambargo kaldırılmış ve Sudan az da olsa nefes almaya başlamıştı."

Doç. Dr. Enver Arpa, Afrika Kıtası'nda küresel aktörler arasında yaşanan rekabetin en bariz örneğinin Sudan'da sergilendiğini, batılı devletlerin "düşmanca" tavırlar ve dış müdahaleleri sonucu ülkenin bölündüğünü vurguladı.

Sudan'ın geniş arazileri ve su kaynakları ile bölgenin vazgeçilmez ülkelerinden biri olduğunu belirten Arpa şunları anlattı:

"Sudan, zengin su kaynakları ve devasa tarım arazileri, 100 milyon civarındaki küçük ve büyükbaş hayvanı, zengin yeraltı ve yer üstü kaynakları, Kızıldeniz'e olan kıyısı, sahip olduğu jeo-stratejik ve politik konumu ve 40 milyon civarındaki dinamik nüfusuyla geleceğin Afrika'sında vazgeçilmez ülkeler arasında bulunuyor.

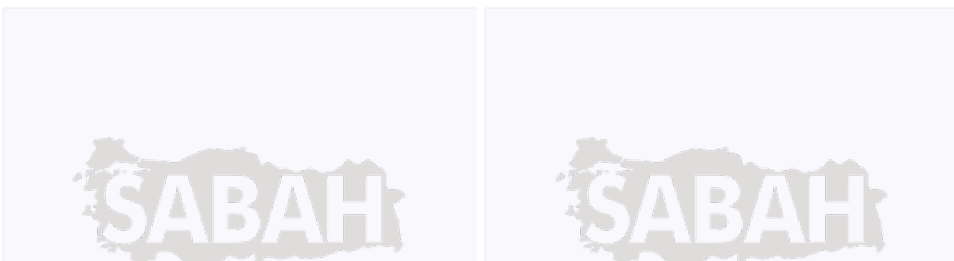
Sudan'dan ayrılan Güney Sudan'da yerli Afrikalı kabileler yaşam sürmektedir ve bunların büyük bölümü yerel inanışlara mensuptur. Güney sınırı bir bakıma Müslümanların ulaşabildiği sınırı da ifade etmektedir. 1956 yılında gerçekleşen bağımsızlığın ardından güneyli yerel halkla kuzeyli Arap-Müslüman halk arasında etnik temelli bir ayrışma baş göstermiştir."

"Etnik çatışmalar çıkarılmaya çalışıldı"

Sudan'ın, bağımsızlıktan sonra başına buyruk davranması ile sömürgeci devletler başta olmak üzere küresel aktörleri kızdırdığını ifade eden Arpa, Sudan'ın bu tutumundan vazgeçmesi için etnik çatışmalar çıkarılmaya çalışıldığını dile getirdi.

Cafer Numeyri döneminde, 1983 yılında, ülkenin şeriat yönetimine geçmesiyle etnik çatışmaların fitilinin ateşlendiğine dikkati çeken Arpa, şöyle devam etti:

"Büyük çoğunluğu yerel inanışlara sahip olan güneyliler kışkırtılarak Afrikalılık ve Araplık ekseninde bir iç mücadele başlatılmıştır. Kuzeyli Araplara karşı isyan başlatan Güneylilerle yaşanan iç savaşlarda yüz binlerce insan hayatını kaybetmiştir. Yaşanan iç savaş iki tarafa da felaketten başka bir şey getirmemiştir. Zaten kıt imkanlara sahip olan devlet ekonomisi uzun yıllar süren bu çatışmalarla iyice çökertilmiştir. İki taraf da çatışmalardan bıkmış ve anlaşma yapmak zorunda kalmışlardır. 2005 yılında yapılan barış anlaşması gereğince 2011 yılında referanduma gidilmiş ve ülke güney ve kuzey şeklinde ikiye bölünmüştür."

Sudan'ın, dış müdahaleler olmaması halinde iç sorunlarını çözebilecek imkan ve iradeye sahip olduğunu aktaran Arpa, "Ancak Sudan yönetiminin takındığı tavrın, kıtaya yönelik emperyal niyetlerine ters düştüğünü düşünen Batılı ülkeler, çeşitli hile ve entrikalarla bölünme sürecine hız kazandırdılar." ifadelerini kullandı.

Güneyin, Sudan'dan ayrılarak yeni bir devlet olarak tarihte yer almasının, iki devletin de yararına olmadığını belirten Doç. Dr. Enver Arpa, şunları kaydetti:

"Bölünmeden önce çıkarılan petrolle hızlı bir büyüme trendi yakalayan Sudanlılar, bölünmeden sonra yaşanan anlaşmazlık ve güneyde zuhur eden iç çatışmalardan dolayı güneyi ve kuzeyiyle bu petrolden yararlanamaz hale geldiler. Bölünme, bir istikrar sağlamadığı gibi güneyin daha da çatışmalı bir ortama sürüklenmesine sebep oldu."

SABAH